

Ewa Karaban

12th Central European Workshops on Soil Zoology (CEWSZ), Czeskie Budziejowice, 8-11 kwietnia 2013

Studia Ecologiae et Bioethicae 11/3, 181-184

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

EWA KARABAN

Instytut Ekologii i Bioetyki, UKSW, Warszawa

12th Central European Workshops on Soil Zoology (CEWSZ), Czeskie Budziejowice, 8-11 kwietnia 2013

Pierwsze Środkowoeuropejskie Warsztaty Zoologii Gleby (CEWSZ) zostały zorganizowane w maju 1992 roku w Instytucie Biologii Gleby Czeskiej Akademii Nauk w Czeskich Budziejowicach. Od drugiego spotkania, które miało miejsce w 1993 r. warsztaty te odbywają się regularnie co dwa lata, zawsze w tym samym miejscu – w głównej auli Uniwersytetu Południowo-czeskiego przy ulicy Braniszowskiej 31. W tym roku, w konferencji udział wzięło 43 osoby z uniwersytetów i instytutów z całej Europy. Najwięcej uczestników pochodziło z Czech (21) i Słowacji (9), a kolejną pod względem liczebności grupę stanowili Polacy (7). Ponadto w konferencji udział wzięli naukowcy z Niemiec, Rosji, Ukrainy, Węgier i Włoch. W trakcie trwania tegorocznych warsztatów wygłoszono 18 referatów oraz zaprezentowano 29 plakatów. Prezentowane tematy dotyczyły: ogólnych aspektów zoologii gleby; taksonomii i morfologii fauny glebowej; metod badawczych; biologii organizmów glebowych; interakcji pomiędzy mikroorganizmami i bezkręgowcami oraz fauny glebowej w różnych środowiskach. Referaty pogrupowane zostały na cztery sesje, które odbywały się jedna po drugiej. Dzięki temu każdy uczestnik warsztatów miał możliwość wysłuchać wszystkich występujących. Pierwsza sesja rozpoczęła się wykładem J. Schlaghamerskiego (Uniwersytet Masaryka w Brno), który przedstawił analizę składu gatunkowego i liczebności zgrupowań wa-

zonkowców w zależności od warunków panujących na różnych poziomach wąwozu w Czesko-Szwajcarskim Parku Narodowym. Następnie przedstawiono jeszcze dwa referaty dotyczące występowania mikrofauny w różnych środowiskach – nicieni jako organizmów wskaźnikowych przy rekultywacji gleb w USA i mikrofauny w zależności od szerokości geograficznej w Himalajach. W sesji drugiej były dwa szczególnie interesujące wykłady. Pierwszy, przedstawiony został przez Vaclava Pizla (Instytut Biologii Gleby w Czeskich Budziejowicach) i dotyczył analizy zgrupowań dżdżownic na terenach o różnym zarządzaniu wypasaniem bydła. Występujące na pastwiskach gatunki dżdżownic silnie reagowały zmianami zagęszczenia w zależności od czasu przebywania stad na badanych terenach. Wykazano również, że dżdżownice bardzo szybko odbudowywały populacje na terenach, gdzie zaniechano wypasu bydła. Drugi wykład wygłoszony został przez Marię Sterżyńską (Muzeum i Instytut Zoologii PAN) i dotyczył ekologicznej teorii elastyczności (resilience teory) i jej użycia w badaniach zależności w zespołach fauny glebowej. Sesja trzecia rozpoczęła się referatem K. Tajovskiego (Instytut Biologii Gleby w Czeskich Budziejowicach), który jest głównym organizatorem CEWSZ. Dokonał on podsumowania dotychczasowych badań nad fauną krocionogów w czeskich lasach oraz wskazał dalsze perspektywy badań. Kolejne dwa referaty z tej sesji dotyczyły bardzo słabo poznanej grupy zwierząt – Protura. J. Rusek (Instytut Biologii Gleby w Czeskich Budziejowicach) przedstawił dane dotyczące fenologii wybranych europejskich pierwogonków, a J. Shrubowych (Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN w Krakowie) zaprezentowała analizę rozprzestrzenienia rzędu Acerentomidae na obszarze rosyjskiej części Palearktyki. W ostatnim referacie w tej sesji R. Zamec (Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie) przedstawił swoje obserwacje o fo-rezie i symbiozie pomiędzy żukami z rodziny Carabidae i roztocami. W sesji 4 przedstawione zostały trzy referaty, a najciekawszy z nich wygłoszony został przez R. Krawczyńskiego (Brandenburgski Uniwersytet Techniczny w Cottbusie, Niemcy) i dotyczył wpływu rozkładających się zwłok zwierzęcych na skład chemiczny gleby i na zespół mezofauny.

Zgodnie z tradycją CEWSZ, przywiezione na warsztaty plakaty wywieszono zostały pierwszego dnia konferencji w sali, w której uczestnicy warsztatów spędzali przerwy. Dzięki temu każdy podczas przerwy na kawę mógł zaznajomić się z treścią zawartą na plakatach. Sesja plakatowa odbyła się drugiego dnia konferencji według schematu, który obowiązuje tu od lat. Każdy autor miał pięć minut, w czasie których mógł zaprezentować publicznie wszystkim uczestnikom warsztatów badania prezentowane na swoim plakacie. Po takiej krótkiej prezentacji zainteresowane osoby zadawały pytania, które często przeradzały się w długotrwałe dyskusje prowadzone w kuluarach. Frekwencja podczas sesji plakatowej była bardzo wysoka i cały czas trwały różnego rodzaju rozmowy. Podczas sesji plakatowej serwowany był poczęstunek składający się z regionalnych przysmaków i napojów, który umilił 4 godziny słuchania i dyskusowania o prezentowanych badaniach.

Organizatorzy konferencji zaplanowali jeden dzień na wycieczkę, podczas której uczestnicy mieli możliwość poznać trochę historii i podziwiać przyrodę Czech, a także prowadzić dalsze naukowe dysputy. W historii warsztatów jest już tak przyjęte, że za każdym razem wybierane są inne atrakcyjne miejsca – dzięki temu stali uczestnicy konferencji nie mogą powiedzieć, że już dane miejsce odwiedzali. W tym roku, pierwszy punktem wycieczki było miasteczko Slavonice, leżące u styku Bochemii, Moraw i Austri. Początki tego miasta sięgają XII wieku. W XIV wieku miasto przeobraziło się w fortecę, której pozostałości w formie murów obronnych można podziwiać do dzisiaj. W tych czasach powstał również system kanałów wydrążonych w skałach, na których postawione jest miasto. Kanały te, pełniły funkcję obronną i ewakuacyjną, a część z nich jest obecnie dostępna dla turystów. W XVI wieku miasto przeżywało swój rozkwit, którego dowody w formie wielu pięknych budynków z bogato zdobionymi w freski zewnętrznymi ścianami są widoczne do dziś. W centrum miasta stoi zabytkowa wieża, z której można podziwiać panoramę miasteczka i okolic. Ostatnią z atrakcji zaplanowanych na ten dzień było zwiedzanie ruin zamku Landsteyn. Zamek postawiony został w początkach XIII wieku,

a następnie został przebudowywany zgodnie ze stylem gotyckim a następnie renesansowym. W XVIII wieku na zamku wybuch pożar, który dokonał znacznych zniszczeń. Obecnie można zwiedzać okazałe i zachowane w dobrym stanie ruiny tego zamku, a z wysokiej wieży można podziwiać krajobraz tzw. Czeskiej Kanady.

Życzliwe podejście gospodarzy sprawia, że na warsztatach tych panuje zawsze bardzo przyjazna atmosfera i klimat, który służy nawiązywaniu rozmów oraz planowania wspólnych międzynarodowych badań. Podczas konferencji ludzie dyskutowali o różnych sprawach związanych z nauką. Ważnym problemem, który podnoszono wielokrotnie jest ogólnoeuropejska tendencja do ograniczania środków na prowadzenie badań podstawowych przy jednoczesnym nakładaniu na naukowców kolejnych obowiązków administracyjnych. W ten sposób, marnując czas pracowników naukowych, udowadnia się im, jak ważną pracę wykonuje administracja kontrolująca osiągnięcia pracownika naukowego. Przy okazji naukowiec sam też staje się pracownikiem administracyjnym, gdyż całymi godzinami wykonuje pracę, która nie daje naukowego efektu. Wszyscy są zgodni, że kolejne reformy dotyczące nauki powodują więcej szkody niż pożytku, gdyż służą głównie ograniczaniu wolności pracownika naukowego i zmuszaniu go do pracy na akord. Pomimo tych problemów organizatorzy konferencji zaprosili wszystkich na kolejne 13th CEWSZ, które odbędą się na wiosnę 2015 roku.